

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jířího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **nezl. L. W.**, právně zastoupené Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2013, č. j. 3 A 112/2010 – 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 16. 8. 2010, č. j. MV-40615 /VS-2010 (dále jen „napadené rozhodnutí“), byl zamítnut rozklad žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 28. 1. 2010, č. j. VS-145/53/2-2010, jímž nebylo podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním občanství“), vyhověno její žádosti o udělení státního občanství České republiky. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyni byl povolen trvalý pobyt na území České republiky ode dne 29. 5. 2002 za účelem sloučení rodiny s cizincem, přičemž žalobkyně žije ve společné domácnosti na adrese trvalého pobytu se svou matkou a nevlastní sestrou, státními občany Čínské lidové republiky. Otec žalobkyně, státní občan Čínské lidové republiky, žije v Praze na jiné pobytové adrese, s matkou žalobkyně jsou v současné době v rozvodovém řízení. Matka žalobkyně rovněž požádala o udělení státního občanství. Žalobkyně se podle údajů žalovaného narodila v Praze

a zde také navštěvuje základní školu v Praze 13. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně splnila podmínky pro udělení státního občanství podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) a e) zákona o státním občanství a že z důvodu věku nemusí prokazovat splnění podmínek podle § 7 odst. 1 písm. c) a d) zákona o státním občanství. Přestože žalobkyně splnila výše popsané zákonné podmínky, prvostupňový orgán její žádosti nevyhověl a nevydal jí tzv. příslib udělení státního občanství České republiky, aby si mohla obstarat doklad o pozbytí dosavadního státního občanství a splnit tak i podmínku pro udělení státního občanství České republiky podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství, protože nepovažoval integraci žalobkyně do české společnosti za zcela dostačující, neboť jako nezletilá je finančně zcela závislá na rodičích, se kterými žije ve společné domácnosti. Žalovaný v tomto směru nepopřel, že žalobkyně splňuje zákonné podmínky pro udělení státního občanství, na území České republiky žije od narození, má k České republice hluboký vztah, žije zde v souladu s českými obyvateli a českou kulturou, přičemž prostřednictvím zákonných zástupců dodržuje všechny platné předpisy. Žalovaný však poukázal na to, že žalobkyně je zcela závislá na svých rodičích, státních občanech Čínské lidové republiky. Žalovaný uvedl, že integrace osoby žádající o přijetí do státoobčanského svazku musí dosáhnout vysokého stupně, přičemž se zkoumá existence skutečného vztahu. Žalovaný proto přihlédl k jednotnosti státního občanství v rodině v tom směru, že žádost matky o udělení státního občanství byla zamítnuta, tudíž neshledal důvod pro to, aby její nezletilé dceři bylo státní občanství uděleno.

[2] Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí brojila žalobou ze dne 14. 9. 2010, v níž poukazovala na to, že ačkoli žalovaný dospěl k závěru, že splňuje všechny zákonné podmínky pro udělení státního občanství, přesto byla její žádost o udělení státního občanství nesprávně zamítnuta, protože ji žalovaný neposuzoval individuálně. Žalobkyně z ustanovení § 9 odst. 3 zákona o státním občanství dovozovala, že je možné nezletilému udělit státní občanství samostatně, přičemž v jejím případě byly i podle žalovaného splněny všechny zákonné podmínky pro vyhovění její žádosti. Žalovaný nesprávně její žádost zamítl s ohledem na skutečnost, že ostatní členové její rodiny mají čínské státní občanství, protože žalobkyně je do české společnosti plně integrována, žije zde od svého narození, mluví plynně česky, přičemž zde má veškeré zázemí. Rodina žalobkyně v žádném případě neplánuje návrat do země svého původu. Udělení českého státního občanství je proto v jejím zájmu. Žalobkyně proto nesouhlasila s tím, že jí nebylo uděleno státní občanství jenom proto, že státní občanství nebylo uděleno její matce, protože žalovaný nezkoumal v širších souvislostech integraci žalobkyně. Princip jednotnosti státního občanství nemůže být v daném případě upřednostněn před zájmem žalobkyně na udělení státního občanství České republiky, protože jeho neudělením se nebude moci plnohodnotným způsobem realizovat na území České republiky. Všichni nejbližší rodinní příslušníci žalobkyně mají povolení k pobytu na území České republiky, případné narušení rodinného života z důvodu nejednotného státního občanství v rodině zde proto nehrozí. Žalovaný zamítnutím její žádosti postupoval přísně formalisticky a svévolně, neboť zneužil správní uvážení. Žalobkyně proto navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí.

[3] Žalovaný se k žalobě vyjádřil podáním ze dne 22. 12. 2010, v němž uvedl, že podle čl. 12 odst. 1 Ústavy podmínky nabývání a pozbývání státního občanství stanoví zákon, kterým je zákon o státním občanství, jenž je v souladu s Evropskou úmluvou o státním občanství vyhlášenou pod č. 76/2004 Sb.m.s. Žalovaný souhlasil s tím, že zákon o státním občanství umožňuje udělit státní občanství i nezletilé osobě, čemuž i odpovídá skutečnost, že po nezletilém žadateli není vyžadováno splnění určitých kritérií. Žalovaný však upozornil na to, že splnění zákonných podmínek podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o státním občanství nezakládá nárok na udělení státního občanství, neboť po splnění těchto podmínek nastupuje správní uvážení žalovaného, který musí posoudit jednotlivé okolnosti případu a vyhodnotit skutečný vztah fyzické osoby k České republice. V souladu s judikaturou správních soudů, podle které má žalovaný

pokračování

zohlednit i věk žadatele a princip zachování jednotného státního občanství v rodině, žalovaný uvedl, že zvažil jednotlivé okolnosti případu a nízký věk žalobkyně, která je s ohledem na svůj věk závislá na svých rodičích, přičemž trvalý pobyt na území České republiky žalobkyně získala právě za účelem sloučení rodiny s matkou cizinkou, které nebylo uděleno české státní občanství. Jelikož nebylo vyhověno žádosti matky o udělení státního občanství, nebylo žalobkyni správně v souladu se zásadou jednotného státního občanství v rodině s ohledem na její vazby uděleno občanství. Ze správního spisu žalovanému nevyplývá, že by žalobkyně v důsledku absence českého občanství byla omezena ve svých aktivitách. Nelze rovněž hovořit o tom, že by neudělením občanství byla žalobkyně krácena na svých právech, protože je s ohledem na svůj věk, rozumovou vyspělost a rodinné vazby uplatňuje prostřednictvím rodičů; nelze proto podle žalovaného dojít k závěru, že je tu plně integrována. Veřejný zájem na zachování jednotného státního občanství v rodině u nezletilého žadatele není v absolutním rozporu s individuálním zájmem tohoto žadatele, jak tvrdí žalobkyně. Žalovaný proto uvedl, že postupoval v souladu se zákonem a posoudil všechny okolnosti případu, proto navrhol zamítnutí žaloby.

[4] Žalobkyně k věci podala repliku ze dne 16. 2. 2011, v níž setrvala na žalobní argumentaci a uvedla, že pokud by měla platit bezvýhradně argumentace žalovaného dovolávající se principu jednotnosti státního občanství v rodině, pak by ztratilo ustanovení zákona o možnosti udělit státní občanství nezletilému smyslu. Matka žalobkyně nadto opakovaně žádala o udělení českého státního občanství, není proto jejich cílem mít odlišné státní občanství. Při respektování argumentace žalovaného by bylo pro žalobkyni do doby její zletilosti prakticky nemožné získat české státní občanství a byla by tak sankcionována za „neschopnost“ matky získat české státní občanství. Žalobkyně trvala na to, že žalovaný v jejím případě vybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem.

[5] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 9. 2013, č. j. 3 A 112/2010 – 54, žalobu jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění městský soud poukázal na to, že platná právní úprava nezakládá nárok na udělení státního občanství, tudíž soud přezkoumává napadené rozhodnutí z toho pohledu, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení. Nedůvodnost žaloby není podle městského soudu dána tím, že na udělení státního občanství není právní nárok, ale protože žalovaný nepřekročil meze správního uvážení a neporušil princip legitimního očekávání. Za základní kritérium pro posouzení věci správní orgán zvolil posouzení rodinných poměrů žalobkyně s důrazem na její rodinné vazby, přičemž za stěžejní bylo žalovaným vyhodnoceno to, že žalobkyně je do české společnosti s ohledem na svůj věk integrována prostřednictvím svých rodičů. Městský soud těmito závěry žalovaného neměl co vytknout, protože odpovídají danému případu. Jako nedůvodnou shledal městský soud námitku žalobkyně uvedenou v její replice, kdy odkazovala na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, protože její žádost byla posouzena i z pohledu přiměřenosti při prolomení principu jednotného státního občanství nejbližších rodinných příslušníků.

[6] Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2013, č. j. 3 A 112/2010 – 54, podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost ze dne 17. 10. 2013, v níž uvedla, že městský soud nesprávně akceptoval závěr žalovaného, že není možné stěžovatelce udělit státní občanství z důvodu zachování principu jednoty státního občanství její rodiny, což považuje za překročení mezí správního uvážení. Stěžovatelka opakovaně zdůrazňovala, že splnila všechny podmínky podle ustanovení § 7 zákona o státním občanství a že jí nebylo žalovaným vytknuto žádné pochybení. Žalovaný nízkou mírou integrace stěžovatelky dovodil pouze z důvodu nízkého věku žadatelky a způsobu získání trvalého pobytu (za účelem sloučení rodiny s matkou), ale opomenul, že se zde narodila, že po celý svůj život jinde nežila a že je zde plně integrována. Nutnost zachování principu jednoty státního občanství by podle stěžovatelky vedla k neaplikovatelnosti ustanovení o samostatném udělení státního občanství nezletilému dítěti a

k nemožnosti nabytí státního občanství stěžovatelkou do doby, než získá zletilost. Žalovaný vybočil z mezí správního uvážení a přihlédl ke zcela jiným skutečnostem, než které zákon o státním občanství zná. Žádost matky o udělení státního občanství byla nadto zamítnuta jen z důvodu pozdní úhrady zdravotního pojištění, přičemž žádný jiný problém neměla. Udělením státního občanství stěžovatelce nebude ohrožen veřejný pořádek či bezpečnost ČR. Získání českého státního občanství je pro stěžovatelku důležité, protože jeho absence ji limituje. Stěžovatelka odkazovala na judikaturu Nejvyššího správního soudu a dovozovala, že podstatnou pro posouzení případu je zásada přiměřenosti, kterou žalovaný ale nedodržel. Stěžovatelka proto navrhovala zrušení rozsudku Městského soudu v Praze.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 29. 10. 2013, v němž pouze odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze, se kterým se ztotožnil.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[8] Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Městského soudu v Praze vzešel (ustanovení § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s. způsobující její nepřipustnost.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodu uvedeném v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor.

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákon o státním občanství „*státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky: a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje, b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky, c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin, d) prokáže znalost českého jazyka a e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, 3g) povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.*“

[13] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005 – 78, k problematice nabývání státního občanství udělením uvedl, že „*na existenci subjektivního práva, byť ne nároku, na udělení státního občanství přitom nic nemění ani fakt správního uvážení, jež je žalovanému*

pokračování

v jeho rozhodování ustanovením § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb. poskytnuto. I v tomto bodě lze ostatně odkázat na opakovaně citované rozhodnutí rozšířeného senátu: „To, zda je rozhodnutí založeno na volné úvaze či nikoliv, má význam z hlediska rozsahu přezkumu, a nikoliv z pohledu žalobní legitimace. Žalobní legitimace musí být dána i pro případy přezkumu rozhodnutí založených na volném správním uvážení, neboť jinak by soud vůbec nemohl přezkoumat jeho použití ani z těch hledisek, které mu předepisuje § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s. Proti tomuto závěru nelze argumentovat ani tím, že v některých případech je správní uvážení absolutní, a nemá tedy meze, které by vůbec mohly být překročeny. ... Správní uvážení je v prvé řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky; z nich lze vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně (různost rozhodování ve stejných či obdobných věcech může být právě projevem ústavně reprobované libovůle), tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a ke jakým skutkovým a právním závěrům dospěl. V této souvislosti je namístě poukázat i na Doporučení Rady ministrů Rady Evropy č. (80) 2, týkající se výkonu správního uvážení správními orgány, které upravuje řadu požadavků na výkon správního uvážení (zákaz sledovat jiný účel než ten, pro který byla diskreční pravomoc stanovena; objektivnost a nestrannost; rovnost a zákaz diskriminace; proporcionalita mezi negativními dopady rozhodnutí na práva, svobody a zájmy osoby, a sledovaným účelem), jakož i požadavek na přezkum zákonnosti správního uvážení soudem nebo jiným nezávislým orgánem.“

[14] V rozsudku ze dne 24. 6. 2010, č. j. 5 As 73/2009 – 91, Nejvyšší správní soud výše nastíněný závěr rozvedl tak, že „na existenci subjektivního práva, byť ne nároku, na udělení státního občanství přitom nic nemění ani fakt správního uvážení, jež je žalovanému v jeho rozhodování ustanovením § 7 odst. 1 cit. zákona poskytnuto. Správní uvážení je v prvé řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky; z nich lze vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně (různost rozhodování ve stejných či obdobných věcech může být právě projevem ústavně reprobované libovůle), tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a ke jakým skutkovým a právním závěrům dospěl. V této souvislosti lze odkázat zejména na Doporučení Rady ministrů Rady Evropy č. (80) 2, týkající se výkonu správního uvážení správními orgány, které upravuje řadu požadavků na výkon správního uvážení (zákaz sledovat jiný účel než ten, pro který byla diskreční pravomoc stanovena; objektivnost a nestrannost; rovnost a zákaz diskriminace; proporcionalita mezi negativními dopady rozhodnutí na práva, svobody a zájmy osoby, a sledovaným účelem), jakož i požadavek na přezkum zákonnosti správního uvážení soudem nebo jiným nezávislým orgánem. Poskytování určitých „milostí státu“, jak udělení státního občanství lze do určité míry chápat, a fakt, že se jedná o rozhodování, které je výrazem svrchované státní suverenity, neznamená, že by se jednalo o „milost“ rozhodujícího státního orgánu a že by bylo odrazem jeho vlastní neomezené suverenity a volnosti. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém již citovaném rozsudku ze dne 4. 5. 2006, „Stát totiž suverenitu, jež mu při udělování jeho státního občanství (a obdobně např. i při udělování humanitárního azylu) cizincům plně náleží, přenesl na státní orgán, jemuž rozhodování o této věci svěřil, pouze v limitech omezení, která zakotvil do jiných výronů své suverenity: do Ústavy a Listiny základních práv a svobod, v nichž ústavodárce zavázal své orgány k dodržování tam obsažených lidských práv, stejně jako principů vyplývajících z charakteristiky ČR jako moderního demokratického, ústavního a právního státu; do soublasu s mezinárodními smlouvami zaručujícími lidská práva – ve vztahu k subjektivnímu právu některých skupin osob na státní občanství je tak ČR vázána např. Úmlouvou o omezení případů bezdomovectví z roku 1961 (publ. pod č. 43/2002 Sb. m. s.), Úmlouvou o státním občanství vdancích žen z roku 1957 (publ. pod č. 72/1962 Sb.), Úmlouvou o právech dítěte z roku 1989 (publ. pod č. 104/1991 Sb.), či konečně Evropskou úmluvou o státním občanství z roku 1997 (publ. pod č. 76/2004 Sb. m. s.); a v neposlední řadě do zákonů, v daném případě zejména do zákona o nabytí a pozbytí státního občanství a do správního řádu, ať už se jedná o správní řád publikovaný pod č. 71/1967 Sb., účinný v době rozhodování žalovaného, nebo o správní řád vydaný

pod č. 500/2004 Sb., účinný nyní. Žalovaný tak musí žádost o udělení státního občanství posoudit nejen pohledem jediného ustanovení zákona, podle něž rozhoduje a jež mu zdánlivě svěřuje ničím neomezenou úvahu o tom, komu státní občanství neudělit, byť i splnil všechny zákonem požadované podmínky, ale pohledem celého komplexu omezení, jež na sebe uložil stát, jebož je tento orgán součástí“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu jednoznačně vyplývá, že správní orgán nesmí z textu ustanovení § 7 odst. 1 zákona o státním občanství dovozovat, že k podmínkám zde uvedeným může připojovat podmínky další, v textu zákona neuvedené, jak by vyplývalo z absolutizace významu slovesa „lze“. Takové volné rozšiřování podmínek udělení státního občanství úvahou správního orgánu nad rámec zákona by právě bylo libovůlí. Ani při výkladu ustanovení § 7 odst. 1 cit. zákona proto není možno považovat výčet pěti podmínek za pouze demonstrativní, umožňující jejich rozšíření na základě volné úvahy žalovaného; naopak se jedná o výčet taxativní, rozšiřitelný jedině na základě jiného výslovného zákonného ustanovení, za jaké lze považovat např. zohlednění bezpečnostních zájmů státu, které je žalovanému uloženo v § 10 odst. 3 cit. zákona. Opak, tedy volné rozšiřování tohoto výčtu podmínek úvahou správního orgánu, by byl v daném případě o to nevhodnější, že je žalovanému svěřeno správní uvážení již u posuzování splnění některých z podmínek zákonem stanovených, konkrétně v jeho § 7 odst. 1 písm. e) a v § 10 odst. 3 zákona. Má-li tak být nalezen výklad ustanovení § 7 odst. 1 předmětného zákona souladný zejména s ústavními omezeními kladenými obecně na veřejnou moc, je třeba konstatovat, že slovesem „lze“ v úvodu tohoto ustanovení není rozhodujícím správnímu orgánu svěřena ničím neomezená volná úvaha o tom, zda udělí či neudělí státní občanství žadateli splňujícímu všechny podmínky v tomto ustanovení obsažené, ale že je mu umožněno toliko zohlednit jiné podmínky výslovně stanovené zákonem, typicky zohlednit bezpečnostní zájem státu podle § 10 odst. 3 tohoto zákona. Žalovaný tedy nesmí svou úvahou libovolně rozšiřovat nad rámec zákona množinu podmínek požadovaných k udělení státního občanství. Stejně tak však nesmí libovůle existovat ani při posuzování splnění těch podmínek, které v zákoně výslovně stanoveny jsou. I při jejich posuzování je totiž žalovaný vázán obecnými ústavními principy a hodnotami, jako jsou zejména proporcionalita, rovnost, důstojnost, legitimní očekávání účastníků, právní jistota, předvídatelnost apod. Ve svém nálezu ze dne 22. 10. 1998, sp. zn. III. ÚS 153/97 (Sb. n. u. US, svazek č. 12, náleží č. 128, str. 227 a násl.) Ústavní soud konstatoval: „Jedním z esenciálních znaků právního státu je princip přiměřenosti, který předpokládá, že opatření, omezující základní lidská práva a svobody, nesmějí svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních. Posouzení proporcionality mezi veřejným zájmem na zákažu pobytu cizince na straně jedné a zájmem na ochraně základních práv a svobod na straně druhé proto musí vycházet z výše uvedeného principu.“

[15] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou v tom, že judikatura správních soudů ve věci udělování státního občanství prodělala vývoj, a to zejm. ve prospěch žadatelů o získání státního občanství, přesto žádné rozhodnutí nestanovilo, že by žadatel měl nárok na udělení státního občanství, byť by splnil podmínky podle ustanovení § 7 zákona o státním občanství „nadstandardním způsobem“, jak tvrdí stěžovatelka.

[16] Nejvyšší správní soud se k otázce zachování principu jednoty státního občanství rodiny jako jednoho z kritérií při rozhodování o udělení státního občanství vyjádřil v rozsudku ze dne 15. 1. 2013, č. j. 8 As 31/2012-76, v němž dospěl k závěru, že „neshledal nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu ani v části týkající se neudělení státního občanství dcerám stěžovatele. Stěžovatel do společné žádosti o udělení státního občanství zahrnul i své dcery (na základě § 9 odst. 1 zákona o státním občanství), které byly v době podání žádosti obě nezletilé a na stěžovateli existenčně závislé. Oběma dcerám byl trvalý pobyt povolen za účelem sloučení rodiny s cizincem - otcem. Účelem obecně uznávané zásady jednotného státního občanství rodičů a dětí [srov. čl. 6 Evropské úmluvy o státním občanství, publ. pod č. 76/2004 Sb. m. s.; nebo § 3 písm. a), § 3a, § 4, § 6 odst. 2, § 9, § 11, odst. 1 písm. d), e) a f) zákona o státním občanství] je ochrana rodinných vazeb a zabezpečení jednotného státního občanství celé rodiny. Jakkoli nelze tuto zásadu absolutizovat a odhlížet od konkrétních skutečností posuzovaného případu, stěžovatel musel být při podání společné žádosti srozuměn s tím, že žádosti jeho dcer budou posuzovány v úzké návaznosti na jeho vlastní důvody a rovněž, že výsledek posouzení jeho žádosti bude bezprostředně spjat s výsledkem posouzení žádosti jeho dcer.“

pokračování

[17] Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že závěry výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu dopadají i na nyní projednávaný případ, neboť stěžovatelka v době rozhodování žalovaného byla nezletilá, teprve ve věku 8 let. Byť stěžovatelka splnila z formálního pohledu příslušné podmínky podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o státním občanství, o čemž není mezi stranami žádného sporu, nelze odhlédnout od všech skutkových okolností daného případu, neboť stěžovatelka je v tomto věku značně závislá na svých rodičích a zejm. na své matce, které byla svěřena do výchovy.

[18] Za takové situace, kdy stěžovatelka vzhledem ke svému nízkému věku reálně teprve začíná navazovat hlubší vztahy k osobám stojícím mimo její rodinu a kdy její nejbližší rodinní příbuzní nezískali české státní občanství, nelze než souhlasit se žalovaným, že udělením českého státního občanství stěžovatelce by byl narušen princip jednoty státního občanství rodiny. Byť stěžovatelka s tímto závěrem nesouhlasí, nepřináší nic, co by skutečně dokládalo, že by její vztah k osobám mimo její nejbližší rodinu byl hlubšího a dlouhodobějšího charakteru. Samotná skutečnost, že se narodila na území České republiky, že plyně hovoří česky nebo že zde navštěvuje základní školu, je v tomto směru nedostatečná, neboť navštěvování školy a schopnost plyně hovořit česky vyplývá z plnění povinné školní docházky a z toho, že vyučovacím jazykem na školách je v České republice český jazyk (srov. § 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů), který se stěžovatelka v důsledku plnění příslušných povinností podle školského zákona proto naučila.

[19] Zásada jednoty státního občanství rodiny nebyla v dané věci absolutizována, jak mylně namítá stěžovatelka, neboť žalovaný zohlednil skutkové okolnosti případu, které určitým způsobem i vyhodnotil. Za stěžejní žalovaný přitom považoval to – a Nejvyšší správní soud tento závěr akceptuje – že stěžovatelka je s ohledem na svůj nízký věk velmi vázána na svou rodinu, což ani samotná stěžovatelka ve své argumentaci nezpochybňuje. Pokud by skutková situace případu byla odlišná, tj. pokud by zde stěžovatelka žila sama a neměla by žádné významné kontakty na ostatní členy své rodiny, nebylo by uplatnění zásady jednoty státního občanství rodiny na místě. Odlišnému posouzení věci by nebránil ani nízký věk stěžovatelky, neboť takový postup by umožňovalo ustanovení § 9 zákona o státním občanství. Není proto vyloučeno, aby nezletilý získal sám české státní občanství; v takovém případě by se však muselo jednat o jiné skutkové okolnosti, než které byly zjištěny žalovaným v dané věci.

[20] Žalovaný tím, že dospěl k závěrům, které jsou správné a jež odpovídají okolnostem případu, nezneužil správní uvážení, jak namítá stěžovatelka. Stěžovatelka není sankcionována za „neschopnost“ matky získat české státní občanství, neboť žalovaný při zvažování, zda stěžovatelce udělit české státní občanství, přihlédl k zásadě jednotnosti státního občanství v rodině a k tomu, že je s ohledem na její nízký věk na místě konstatovat, že z důvodu její závislosti na její rodině je vhodné ponechat jí její stávající občanský status. Skutečnost, že tyto závěry jsou pro stěžovatelku nepříznivé a nechtěné, nezakládají nezákonnost napadeného rozhodnutí, resp. zneužití správního uvážení žalovaný. V tomto směru je přitom podle názoru Nejvyššího správního soudu zcela nerozhodné, na základě jakého důvodu nenabyla matka stěžovatelky české státní občanství; ale to, že české občanství matka stěžovatelky nezískala.

[21] Byť stěžovatelka dále obecně argumentuje porušením zásady přiměřenosti a legitimního očekávání, údajnou libovůli správních orgánů, nutností vyloučit svévoli a zajistit předvídatelnost, není Nejvyššímu správnímu soudu zřejmé, na základě čeho stěžovatelka konkrétně dospívá k závěru, že tyto zásady byly v dané věci porušeny. Správní orgány v dané věci zjistily skutkový stav věci, který nebyl stěžovatelkou zpochybněn, a na jeho základě dospěly k příslušným právním závěrům za použití kritéria zachování jednotnosti státního občanství v rodině, který je správními

soudy aprobován. Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu a argumentace stěžovatelky nezjistil nic, co by dokládalo, že stěžovatelka mohla mít legitimní očekávání v tom směru, že její žádosti o udělení státního občanství bude žalovaným vyhověno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6 A 25/2002 – 59).

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[22] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla ve věci procesně úspěšná, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá; žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2014

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu